

UVOD

U postojećoj literaturi, termini koji označavaju osobe sa posebnim potrebama, često su neadekvatni, a postoji i nedoslednost u njihovoj upotrebi. Jedan od razloga za to su promene koje su se 70-ih godina prošlog veka počele dešavati u svetu u oblasti posebnih potreba. U to vreme su predstavnici udruženja osoba sa posebnim potrebama i stručnjaci iz ove oblasti započeli oštru kritiku odnosa društva prema osobama sa posebnim potrebama i insistirali na promeni dotadašnje terminologije. Termin koji se sada kod nas koristi za označavanje osoba čije je funkcioniranje u nekim oblastima ometeno su: invalidna lica ili invalidi (osobe sa invaliditetom), hendikepirane osobe (osobe sa hendikepom), ometene osobe (osobe sa ometenošću), osobe ometene u razvoju (osobe sa posebnim potrebama) i sl.

Nekada davno lica sa posebnim potrebama nisu mogla da opstanu zbog surovih uslova u kojima su živeli. Iako neki naučnici tvrde da su i tada postojala plemena koja su se prema ovim licima humano ponašala, za to nepostoje nikakvi dokazi. Podatak na kome svi naučnici baziraju svoje teorije je taj što i dan danas postoje primitivna plemena u Australiji koja se prema licima sa posebnim potrebama ponašaju blago. Današnja populacija verovatno sa gnušenjem i prekorom gleda na tako surov odnos prema tim licima koja su ne svojom krivicom „manje vredna“ od ostalih ali mora se uzeti u obzir da je u tadašnjem svetu važilo pravilo: „ko je sposoban za lov, sposoban je i za život“. To možemo nazvati „prirodnom selekcijom“. U starom veku (pre svega u staroj Grčkoj) osim prirodne postojala je i društvena selekcija. Na primer, u Sparti su lica sa posebnim potrebama uništavana. U nekim drugim državama ovog perioda, takva lica su smatrana čudnim ili posebnim stvorenjima.

ISTORIJSKI PREGLED ODNOSA DRUŠTVA PREMA OSOBAMA SA POSEBNIM POTREBAMA DO KRAJA II SVETSKOG RATA

Ako posmatramo odnos društva prema osobama sa posebnim potrebama kroz istoriju, možemo uočiti da se taj odnos menjao sa razvojem društvenih zajednica. Na njega utiče veliki broj faktora, kao što su kultura, religija, razvoj proizvodnih snaga, verovanja i običaji. U jednoj konkretnoj društvenoj zajednici ovi faktori relativno su stabilni u dužem vremenskom periodu i oni određuju opšti odnos tog društva i njegovih institucija prema osobama sa posebnim potrebama. Odnos društva prema osobama sa posebnim potrebama u istom vremenskom periodu razlikuje se od kulture do kulture. Na primer, odnos okoline prema osobi koja zbog mentalne bolesti ima halucinacije, u zapadnoj kulturi izuzetno je negativan, dok je u pojedinim plemenima američkih Indijanaca kao i u nekim arapskim zemljama ta osoba smatrana božjim izaslanikom i tretirana sa uvažavanjem. U nekim zemljama Dalekog istoka je donedavno bila praksa da bogati ljudi, kao znak visokog statusa, oštete delove tela (ruke ili stopala) da bi pokazali da ne moraju da rade i da ih drugi služe. U većini zapadnih zemalja, fizička nesposobnost za rad i zavisnost od drugih stavlja osobu u nepovoljan položaj, bez obzira na njeno materijalno stanje.

Odnos društva prema osobama sa posebnim potrebama uvek je određen širim društvenim uslovima, najčešće ekonomske i političke prirode. Taj odnos je po prirodi takav da prvenstveno koristi interesima društva, a ne osobama sa posebnim potrebama. Društvene strukture zadužene za brigu o osobama sa posebnim potrebama, iako to možda nije očigledno, imaju primarnu funkciju da zadovolje potrebe društva u kojem deluju, čak i kada je to na štetu osobama kojima su namenjene. Te potrebe se u različitim periodima istorije različito definišu i to u najvećoj meri objašnjava razlike u načinima na koji su se tretirale osobe sa posebnim potrebama.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com